

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félre 6 K, negyedévre 3 K, — 1.
Vidéken " 8 K, " 4 K, 50 L

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreceen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Metropolisok.

Az amerikai, romániai és nyugati országok felé irányuló kivándorlás mellett egy más népmozgalom is sorvasztja ennek az országnak a gazdasági és társadalmi erőit. E népmozgalom alatt értjük a vidék lakosságának folyton fokozódó toluulását a főváros felé, ahol a képzetet még mindig megrajzolja a száraz lábbal elérhető Amerikát, az érvényesülést, a jólétet, a vagyonosodás forrását, egyszóval mindent, amit a vidék ma még nem adhat. Nem új keletű a magyarnak ez a népmozgalma. Az immár négy évlizedet túlhaladt alkotmányos életnek a legelején kezdődött.

A közjogát visszaszerzett nemzet parlamentje és kormánya a hetvenes évek elején már kezdte megalapozni a nagy, erős és hatalmas központot. Később kezdődött a munkáselem tömeges vándorlása a központ felé, majd mikor a főváros fejlődése amerikai arányokat vett, a hajótöröttek, a kalandorok, a veszedelmes elemek raja lepte el a fővárost. Megszületett népességre, külső ragyogásra, belső romlottságra nézve ebből a mechanikus és

legkevésbé sem természetes népszaporodásból a magyar metropolis, amely még mindig vonzza s magában felemésztí a vidék népességét s mindedig sem kormány, sem törvényhozás nem tudta, nem akarta észrevenni, hogy a főváros természetellenes és így nem egészséges gyarapodása, a vidéknek munkaerőben való csökkenése, a merev központosításból származik.

A főváros a maga szörnyű emberhullámszállásával, a benne özpontosított mérhetlen mozgatóke érvényesülésének minden csalfa ösvényével leginkább azért vonzza magába a vidék lakosságát, mert évtizedes mulasztások a vidéken a megélésnek sokkal kevesebb lehetőségét tudták megteremteni, mint a fővárosban. Az egymást követő kormányok politikája, melylyel a vidéki városok, nagyközségek belekergettettek az óriási pótadóba, szintén ok volt arra, hogy pangott az élet a vidéken s feltűnedezték a főváros felett azok a délibábok, amelyek a Budapestre irányuló bevándorlásra csábították nemcsak a reményt vesztetteket, a modern kalandorokat, hanem a jó sorsra igazán érdemes elemeket.

Arra nézve, hogy a vidék me-

kanikus uton, vagyis bevándorlással a természetes és szükséges arányon túl ne szaporítsa a főváros lakosságát, hogy a vidék ilyen természetellenes uton folyton ne fogyjon, a vidék gazdasági és társadalmi életét kell ujja teremteni. Ehhez pedig okvetlenül szükséges az, hogy szakítván a merev központosítással, térjen át végre a törvényhozás és kormány arra az egyedüli helyes utra, hogy elősegíti az erős vidéki centrumok alakulását, megadván a vármegyéknek és városoknak az erre való eszközöket.

Kibontakozás előtt. Harc a kulisszák mögött. Justh Kossuth ellen.

A kibontakozás nehézségei még nincsenek teljesen elhárítva. A kormányhoz közel álló körökben azt hangoztatják, hogy Andrassy és Kossuth között csaknem teljes a megegyezés. Ha ez igaz, akkor természetesen, annál nagyobb lesz az ellentét Kossuth és Justh között, minthogy tudvalevőleg Justh semmiféle kooperációról nem akar tudni.

VÁSÁROLJUNK FEKETE KALAP-ARUHÁZÁBAN.

A mágus tanácsa.

Volt egyszer az Operenciás-tengeren túl egy hatalmas király, a ki hosszú uralkodása alatt annyi kincsét gyűjtött össze, a mennyi még egy embernek soha nem volt ezen a világon. Nagy kincsesházának minden zuga tele volt már arannyal és drágakövel, de ő mégsem elégedett meg ezzel a gazdagsággal, mindig többre vágyott s mindig keveselte, a mit már összegyűjtött. Azt szerette volna, hogy a világ minden drágasága az ő kincsesházába kerüljön. Nem is törődött semmivel, csak a kincsszerzéssel, de végre be kellett látnia, hogy a világ minden kincsét nem szerezheti meg, élne bár százezer esztendeig. Nagy szomorúság lepte meg a lelkét erre a gondolatra s nem volt többé nyugta sem éjjel, sem nappal. Hü emberei mindent elkövettek, hogy megvigasztalják s elűzzék lelkéről a fekete gondolat, de hiábavaló volt minden fáradozásuk. A király napról-napra szomorubb lett s elrejtözve palotája leghátulsó szobájában, kétségbeesve panaszkodott a sors ellen, mely nem engedi meg neki, hogy ő legyen ura

a világ minden gazdagságának. Idő multán haja megfehéredett s homlokára is mély barázdákat vont az örökös bánkodás.

A nép nem sajnálta a királyt. Senki sem kívánta javulását, mert ő nem segített soha senkin, ő nem gondolt soha senki bajával, szomorúságával. Kegyetlen, magának való ember volt teljes életében s hiába borultak le trónja előtt a szűkölködők és a szerencsétlenek, nem segített rajtuk sohasem, nem teljesítette egyetlen kérésüket sem egész uralkodása alatt. Olyan ember volt, a ki jót sohasem tett életében s nem juttatott senkinek egy falatot sem nagy gazdagságából. A király egy napon palotája kertjébe menekült sötét gondolatai elől. De ott sem találta meg a nyugalmat. Lehajtott fejvel járt-kelt a virágos bokrokkal szegett utakon s egyszerre egy gyönyörű tó partjára ért. Mikor bepillantott a tóba, amelynek habjai között aranyhalak uszkáltak, hirtelen megrémülve tántorodott vissza. Megpillantotta képét a tó tükrében; látta, hogy meny mire összetört, megöszült s a gond milyen mély barázdákat szántott a homlokára. Nagyon megrémítette ez a kép s nem is ma-

radt tovább a tó partján egy percig sem, hanem sietett vissza palotájába, hogy elmondja tapasztalatát bölcseseinek s tanácsot kérjen tőlük: mi módon nyerje vissza előbbi ábrázatát. Osszehívta nyomban a bölcséket, akik aztán átlapozták nagy könyveiket s mindenütt kerestek-kutattak orvosságot a király számára. De hiába való volt minden fáradozásuk, a nagy könyvekben nem volt szó arról, hogy mi módon nyerje vissza az ember a fiatalságát. A bölcsék nagyon megrémültek erre, mert bizonyosra vették, hogy a király lefejezteti őket, ha így szólak hozzá:

— Uram király, cserben hagyott bennünket a tudományunk; nem segíthetünk rajtad! Fiatalságodat sohasem fogod többé visszanyerni. Hajad idővel még fehérebb lesz s homlokodra még mélyebb barázdákat von majd a gond.

Kétségbeesetten tanácskoztak ezután, hogy mitévők legyenek. Végre az egyik bölcs azt tanácsolta, hogy fessék feketére a király haját, ezzel majd megnyugtathatják őt egy időre s addig talán ráakadnak valahol az igazi orvosságra.

Remek szabásu **KENDE-féle** elsőrangu férfi és fiuruha szabó
finom ruhákat. **DEBRECEN, Piac-u. 55.**
kapni a már elismert (Hungaria kávéház mellett).

A mai értesülések, sajnos, megegyeznek abban, hogy Kossuth és Justh között nem a legjobb viszony uralkodik.

Pártszakadással ugyan még nem lehet szó, de annyi bizonyos, hogy a párt ma már nem egységes, legalább is nem az a harci taktika tekintetében. Mi azt hisszük, hogy Kossuthnak sikerül majd a párt egységét fenntartani. A pártszakadás valószínűleg nemzeti szerencsétlenség lenne, mert a gazdasági önállóságért folytatott harcot teljesen megbénítaná.

Justh Gyula ma délelőtt tizenegy órakor jelent meg a képviselőházban, ahol a képviselők igen nagy számban keresték föl. Ott voltak többek között gróf Batthyány Tivadar és Mérey Lajos alelnökök, Holló Lajos, Lovász Márton, Sümei, Nagy Dezső, Laehne Hugó, Leszkay Gyula háznagy, Rátkay László, Földes Béla és még sokan. A képviselők igen izgatottan tárgyalták Nagy Emilék vacsorapárt alakítását és élénken helyeselték Justh Gyula elnöknek azt a véleményét, hogy most már nem lesznek semmire sem tekintettel, hanem minden erejükkel azon lesznek, hogy ezeket a minden áron kooperálni akaró strébereket kirekeszssék a pártból. Ők semmi esetre sem hagyják el a pártot, mert annak elveihez ők ragaszkodnak, nem pedig azokhoz, akik kooperálni és a közös bank szabadalmát meghosszabbítani akarják. El is határozták, hogy ez álláspontjukat Kossuth Ferencnek is tudomására adják és felszólítják, hogy nyilatkozzék, hajlandó-e a hatalom kedvéért hozzájárulni a közös bank szabadalmának meghosszabbításához.

Kossuth Ferencnél ez alatt a mérsékeltnek néhány alakja, köztük a Szentiványi Árpád tett látogatást és azzal biztatták, hogy Makón még sem lesznek többé harmincnél.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Gyűjtés templomfelszerelésre.
A debreceni gör. kath. egyház anyagi erejét a templomépítés teljesen kimerítette, úgy hogy a 60.000 ko-

ronára tehető felszerelésre és berendezésre már nincs az egyháznak pénze. Papp János esperes elhatározta, hogy személyesen gyűjti össze a hiányzó összeget és e célból országos gyűjtést rendez. Körutját ma kezdi meg.

Elhunyt ref. esperes. Szikszay Zoltán, a máramaros-ugocsi ref. egyház esperese e hó 4-én Nagyszalontán, ahol bátyjánál, Szikszay Lajos ügyvédnél volt látogatásban, hirtelen elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz. A temetésen részt vesz Erőss Lajos ref. püspök is.

Debrecen a múlt hóban.

Rosz a vasuti összeköttetés.

Panasz a gázvilágításra.

Csekély érdeklődés mellett tartotta tegnap délután havi, rendes közgyűlést Debrecen város közigazgatási bizottsága. Uly kevesen voltak jelen, hogy az albizottsági üléseket nem lehetett megtartani.

Az ülés elején dr. Tüdös János országgyűlési képviselő szólt fel a kényelmetlen vasuti összeköttetés és a gyatra gázvilágítás miatt, amelyekre vonatkozó indítványait egyhangulag elfogadta a bizottság.

— Debrecen a közlekedés terén mostoha gyermeke a kereskedelmi kormányzatnak — így kezdte általános helyeslés mellett felszólalását dr. Tüdös és példákkel igazolta állítását. Eddig a Budapestről induló gyorsvonatokkal mindig közvetlen kocsik is ment Debrecenig, illetőleg Szatmárig, most azonban ezt is beszüntették, minek következtében Püspökladánynál át kell szállani. E mellett ezen a nemzetközi fővonalon, bár a közlekedés és különösen a személyforgalom óriási, a legrozogább kocsikat járatják. A füzesabonyi h. é. vasut-

vonata újabban hajnal előtt fél 3 órakor indul Debrecenből és Füzesabonyból és csak azon időre ér be, mint azelőtt. A menetrend meglassítása e vonalon teljesen tönkretette a személyforgalmat. Ezért indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság intézzen feliratot a kereskedelmi kormányhoz, hogy a gyorsvonatokhoz közvetlen kocsikat adjon, mint azelőtt, azonkívül elsőrendű kocsik közlekedjenek e fővonalon; továbbá a füzesabonyi vasuton legalább a régi idő beosztásu menetrendet állítsák vissza.

Másik indítványa Tüdösnek a gázvilágításra vonatkozik. A gáz kritikán aluli, szemrontó, úgy hogy mellette még olvasni-írni sem lehet. Indítványozza, hogy keressék meg a városi tanácsot, miszerint ezen abnormis állapotokat haladéktalanul tegye vizsgálat tárgyává és szüntesse meg.

Mindkét közérdekű indítványt egyhangulag elfogadta a közigazgatási bizottság.

Szakjelentések.

Az ülésen a beteg főispán helyett Kovács József polgármester elnökölt. Jelen voltak: Veesej Imre főjegyző, dr. Magoss György tiszti ügyész, Bészler Károly, Király Gyula, Szabó Kálmán és Csóka Samu tanácsnok, Latinovits Mihály műszaki tanácsos, Fauszt Elek pénzügyigazgató, dr. Tüdös Kálmán tiszti orvos, Csányi Viktor tanfelügyelő, Reitz János főállatorvos, dr. Bacso Dezső, dr. Tüdös János, Riekl Antal, Szilágyi Imre, dr. Balkányi Miklós és Márk Endre.

Október folyamán a rendőrség letartóztatott lopásért 7, kihágásért 203, a városról eltoloncolt 33, a városon keresztül toloncolt 44, kényszerutlevéllel kiutasított 36 egyént. A rendőrfőkapitányság, mint I. foku iparhatóság 40 iparengedélyt adott ki, melyekért 460 korona folyt be ipariskolai célokra. Kiadtak 88 munkakönyvet.

Katonai létszám a következő volt: közös hadseregbeli 2168 ember, 545 ló, honvédségi 1362 ember, 447 ló. Beszállítottak 1 tábornokot, 3 törzs és 28 főosztályt. Elszállítottak a Salétrom-kaszárnyában 400, a nyulasi barakban 500 póttartalékost.

lakik egy száz esztendőes remete, aki csodatevő balzsamokat készít. De csak annak ad a remete a balzsamaiból, aki gyalogosan zarándokol el hozzá. A király nyomban ráállt arra, hogy gyalog megy el a remetéhez s el is indult még azon a napon. Csak ezt akarta az őz mágus. Az volt a célja, hogy a királyt utazásra bírja rá. Ha világot fog látni — úgy gondolta — majd elmúlnak a gondoljai s maguktól le fognak simulni a redők a homlokáról.

A király ment, mendegélt türelmesen, nem törődve a fáradsággal és nélkülözéssel. Utközben találkozott egyszer egy öreg koldussal, aki ott ült egy fa alatt, kezébe hajtva őz fejét. A király megkérdezte tőle:

— Miért busulsz, jó ember?
Az öreg koldus fölvetette a fejét és így felelt:

— Mert éhen kell elvesznem.
A király, amikor észrevette, hogy az öreg koldus homloka még barázdásabb, mint az övé, nagyon megilletődött. Ketté törte a kenyerét; az egyik felét megtartotta magának, a másik felét pedig odaadta az éhezőnek.

— Itt van, egyél, szegény ember!
Az öreg koldusnak megvillant a szemében az öröm s a homlokáról is nyomban elsimult egy barázdá. A király észrevette ezt s megkérdezte a mellette álló mágustól, hogy mi az oka ennek? A bölcs mágus az égre emelte a szemét s így szólt:

— A te homlokodról is eltűnt ekkor egy redő.

A király végigsimította a homlokát s csodálkozva bámult a mágusra.

— Igazad van. De miért nem tűnt el a többi is?

— Mert még kevés jót cselekedtél.

A királynak egyszerre világság gyult a lelkében. Nem kereste többé a csodatevő remetét, hanem haza sietett s megnyitotta kincsesházát és szétszórta drágaságait a szűkölködők között. S mikor látta a szegények örömet, amikor észrevette, hogy minden jó cselekedetével egy-egy redőt simított el a szegény emberek homlokáról, derült öröm kezdte betölteni a lelkét. A mások örömeinek látása megvidámitotta az ő lelkét is. Homlokáról pedig lassan-lassan valamennyi redő eltűnt. **Londesz Elek.**

Legjobb a Békési Róza „Márvány” szín szappana

Az egészségügyi viszonyok kielégítőek voltak. A hasihagymáz 104 esetben fordult elő, a betegek közül 14 elhalt. Az óvintézkedéseket pontosan végrehajtották. Különösen a Jókai utca 36. sz. ház és a Steinfeld-féle macsi uradalom volt a járvány fészke, ahonnan a betegeket a kórházba szállították, a lakásokat pedig fertőtlenítették. Az orvosrendőri vizsgálatnál Berger Márton szikvizgyárát oly rondának és piszkosnak találták, hogy bezáratták.

Született 133 fiu, 126 leány, meghalt 74 férfi, 99 nő, tehát a természetes szaporulat 86. A törvénytelen szülöttek száma 23. Házasságra lépett 68 pár, ebből ref. 41, zsidó 5, róm. kath. 2, vegyes 20.

Közkórházi forgalom a következő: szeptember hóról átjött 211, a hó folyamán felvétetett 320, kibocsájtatott 261, meghalt 23 beteg, maradt novemberre 247 beteg.

Október hó folyamán befolyt egyenes adóban 102,866, hadmentességi díjban 2434, bélyegjövődékben 79,056, jogilletékben 67,483, díjjövődékben 1946, dohányjövődékben 160,020, határvámjövődékben 255,335, fogyasztási és italadóban 25,833 K. Fizetési halasztást a pénzügyigazgató 2, a miniszter 64 esetben adott. Időleges házaadmentességet 27 esetben állapítottak meg.

Októberben a közoktatásügyi kormány több tanító és tanítónő korpótlékára, fizetésének kiegészítésére, özvegyi segélydíjra és az árvák gyámsegélyére nagyobb összeget folyósított. A tanyai iskolába beiratkozott: a bányába 52, a belsőhatiba 68, az ebesibe 62, az elepibe 41, a fancsikaiba 80, a halápiába 57, a kősüllyszegibe 57, a nagy-csereibe 88, az ohattelekháziba 60, az onódiba 86, a paciba 63, a szepesibe 32 mindennapos tanuló. A tanítói árva-ház létszáma 86 fiu és 88 leány.

A második felolvasó est.

A „csütörtöki esték” sikerei.

A napsugaras ősz hirtelen lucskos, csatakos idő váltotta fel. Szürke felhő-csoport sűrűn ontotta az esőcseppek milliárdjait. Legjobban éppen abban az időben, amikor szerte a városból igyekeztek a második felolvasó estre, amelyet a csütörtöki esték rendezősége értékes programmal állított össze.

Még a kellemetlen idő sem tartotta vissza a közönséget attól, hogy az estén jelen legyen s megtöltötte a termet most is, mint máskor, egészen.

Elsőnek Kurián Margit lépett a pódiumra, aki Schulhof Velencei karneválját játszotta zongorán, még pedig olyan nagy és közvetlen sikerrel, hogy a közönség percekig, lelkesen tapsolta. Játékának finomságával, biztosságával, pompás technikájával egyszerre meghódította a közönséget.

Meg van a csütörtöki estéknek az a kétségtelen előnyük, hogy kellemesen szórakoztatva oktatnak is. Tudományos felolvasások és értékes szabad-előadások bőségesen fejlesztik az ismeretgazdagságot. Egyike volt a hasoncélú szabad-előadásnak az is, amelyet Morvay Ferenc tanár az elektromosság fényhatásairól tartott; nagy figyelemmel hallgatták előadását s mindezt kísérleteinek bemutatásával tette még értékesebbé. Csak természetes, hogy osztatlan elismeréssel, zajos tapssal jutalmazták az éppen olyan élvezetes, mint amennyire tanulságos szabad-előadásért.

Láng Zsigmond hegedű-játéka rendkívül kellemesen hatott. Előkelő, kiválóan

képzett hegedűst ismertünk meg benne, aki biztos kézzel bánik a hegedű hurjaival. Nemcsak brilláns technikájával, de melegségtől áthatott játékaival is viharos tetszést váltott ki a díszes közönség soraiból.

Utána Mártonfalvy Györgyné énekelt a Bűvös vadász operából. Hangja kellemesen csegett a nagyteremben és a szép asszonyok s leányok díszes gardája gyönyörűséggel hallgatta. Koloraturjával kellemesen lepette meg mindenkit s nem is szűnt meg utána a tapsvihár, a míg Mártonfalvy György tilinkó dalával ráadást nem adott.

Végül Zalai Márk „Egy csomó számárság” címen olvasott fel pompás szatírárt, a melyet a közönség figyelemmel hallgatott s nagy tetszéssel fogadott.

IPAR ÉS KERESKEDELEM

Gabonaszállítás a hadsereg részére. A temesvári cs. kir. 7. hadtest hadbiztossága a temesvári, aradi, szegedi és nagyváradai cs. kir. katonai élelmezési raktárak részére szállítandó gabonamennyiségről szóló értesítést kibocsátotta. Ajánlatok nov. hó 11-ig nyújtandók be a temesvári 7. hadtest hadbiztossághoz. A szállításra vonatkozó közelebbi feltételek a hadbiztosság által kiadott szokvány füzetekből megtudhatók, melyek a szállítás iránt érdeklődőknek a felsorolt élelmezési raktárak által ingyen megküldetnek.

A kamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kereskedelmi miniszter megküldötte az 1909. év őszén az erdőbirtokosok által eladásra bejelentett famagvakról összeállított kimutatást. Eladásra kerülnek: lucfenyő, erdői fenyő, sima fenyő, kocsános tölgy, kocsántalan tölgy, csertölgy, bükkmag, amerikai dió és akácfa magvak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál.

A zenekedvelők társaságának első hangversenye.

Hajdu Marcelné, Szendy Árpád, Mooshammer Román, Reininger Otti, Dienzl Oszkár.

Folyó hó 19-én ezzel a fényes névsorral nyitja meg az idei hangverseny sájsont a zenekedvelők társasága. Egytől-egyig nagy-szerű, híres művészek. Hajdu Marcelné az opera ház tüneményes hangú énekesnője, Szendy Árpád kir. zeneakadémiai hírneves zongoraművész, Mooshammer Román, a kir. operaház főművésze, Reininger Otti csoda-hegedűs leányka és régi barátunk: Dienzl Oszkár. Ez a névsor, melyben a zeneművészet világszerte ismert kitűnőségei szerepelnek, elégséges volna 4 magas színvonalú est betöltésére. A társaság vezetőségének talán tulontul nagy áldozatkészsége abban leli magyarázatát, hogy az abszolút magas színvonal mellett változatosságra is törekszik.

Ez egyik titka a társaság koncertjei óriási látogatottságának. A 15 korona évi tagsági díjjal sohasem áll arányban a csaknem megfizethetetlen művészek szerepelése. Erre nézve elárulunk annyit, hogy ugyancsak a művészek Nyiregyházán, Nagyváradon és Miskolcon is megismétlik hangversenyeiket. Művészeink, egyszerre négy koncertre szerződöttünk. E 4 város (Kolozsvár lesz az 5-ik) közönségének egyesüléséből állott elő az a hatalmas erkölcsi és anyagi töke, mely — büszkén mondjuk: hangversenyek tekintetében máris világvárosi színvonalra emelte elmaradt városunkat is. A társaság kötelékébe, több, mint 100 új tag lépett be, úgy, hogy kb. 550 tagjával Magyarország legnagyobb zene-egyesületévé erősödött a társaság, pedig a jelentkezés Csáthy Ferenconél és a választmányi tagoknál még mindig tart. A helyek

elosztása a múlt évben követett eljárás szerint a legközelebbi napokban történik meg. A részletes programot, melyen solo számokon kívül, hegedű, zongora, ének trio és hegedű, ének, harmonium és hárfa quartett szerepelnek, lapunk egyik legközelebbi számában közöljük.

Szenné égett gyermek. Szerencsétlenség a cigány tanyán.

Egy kis leány tűzhalála.

Hajduhadház környékén állandóan tanyáznak sátoros cigányok. A sok asszony s a még több gyerek a sátoros tanyán van éjjel-nappal, a férfiak pedig a szomszédos falvakban drótoznak, vályogot vetnek s más e féle munkával kereskednek.

Tegnap a tanyán egy csapat gyerek verődött össze, tüzet raktak s a lángok köré telepedve le, játszadoztak. Játék közben az egyik gyermeknek: a hét éves Bernát Máriának lángot fogott a ruhája. A szél egyre növelte a lángokat s alig néhány pillanat múlva a szerencsétlen kis leány mint valami élő fátyla, tehetetlenül sikoltozva, szaladgált a sátrak között.

Nagy volt a rémület a tanyán; senki sem mert az égő gyermekhez közeledni s így a kis leány, a szó szoros értelmében, szenné égett.

A szerencsétlenségről értesítették a királyi ügyészséget, mely a temetési engedélyt megadta.

VÁROSHÁZA.

Küldöttség Kossuthnál. A debreceni—hajdusámsoni h. é. vasútnak Nyirbátorig való kiépítése ügyében a jövő héten küldöttség fog tisztelegni Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél, hogy a vasut engedélyezésének ügyét megsürgessék. E vasut építéséhez a város 300,000 koronát szavazott meg, melynek kereskedelmi és ipari érdeke követelik a vasut kiépítését. Kissé komikusnak találjuk a deputációzást ebben a válságos világban, mert hiszen könnyen megeshetik, hogy mire a küldöttség Debrecenből Budapestre érkezik, már Kossuth nem is lesz miniszter.

Az orfeum ügye. A főkapitány orfeum tartására tudvalevőleg engedélyt adott Irmay Béla szintársulati titkárnak. Az engedélyezés ellen számos kifogás merült fel, sőt az érdekelt kávéosok meg is felebbzték. A tanács legközelebb dönt ez ügyben és alkalmasint helyben hagyja a főkapitány határozatát, de azzal a kikötéssel, hogy az orfeumban a szintársulat tagjai nem szerepelhetnek.

Hatóságilag engedélyezett **Végkiárulás!** Házlebontás miatt raktáram egy részét nagyon olcsó áron kiárusítom. **Halász Nándor** óras ékszerész és vésnök **Debrecen, Piac-utca 24. szám** Fehérlő szálloda épületében.

Gyilkos tréfa.

Agyonlőtt muzsikus.

A kisbíró büne.

Ermihályfalván a kisbíró tegnap tréfából agyonlőtt egy muzsikust. Ismét a régi nóta: mikor könnyelmű, megdölgötlan emberek tréfából ráfogják valakire a fegyvert s mikor a tréfálózó jókedvet az előbuzgonyú embervér, egy elszálló emberélet hűti le.

Ermihályfalván és környékén az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a vadászok. A vadászok ellen a csendőrség erélyes hajszát indított s egész esomó fegyvert koboztak el nyomozó munkájuk közben.

Ezeket az elkobzott fegyvereket a község házára vitték, ahol tegnap délután Kovács Ambrus kisbíró vizsgálta a fegyvereket. Közben belépett a szobába Szurok Radics Vendel muzsikus cigány, hogy ügyesbajos dolgát elintézte.

Kovács Ambrus kezében volt egy fegyver, amit tréfából a cigány fejének szegzett. A következő pillanatban megrándult Kovács keze, a fegyver eldőrdült s Szurok Radics Vendel véres fejjel bukott a földre. A szerencsétlenül járt cigány fejébe 22 sörét fúródott, úgy, hogy sérülése halálos.

A cigányt a kórházban ápolják; Kovács ellen pedig megindították az eljárást.

A szabadkai gyilkosság.

Esküdtársi tárgyalás.

Változatlan érdeklődés mellett folytatták ma is a Haverda-ügy tárgyalását, amely ma izgalmas jelenetekben sem szütkölködött.

A börtönőr vallomása.

A tárgyalás megnyitása után jelenti az elnök, hogy tegnap este Pikovszky Félix börtönőr közölte vele, hogy mondanivalója van. Felszólítja a börtönőrt, hogy mondanivalóját a tárgyalási teremben közölje vele.

Pikovszky börtönőr: Tegnap délután, a tárgyalás végeztén fültanuja voltam annak a beszélgetésnek, amelyet Bródy Ernő dr. védő folytatott Haverda Mariskával Hajós dr. orvosszakértő jelenlétében. Haverda Mária azt kérdezte: elítélik-e őt? Bródy dr. ezt válaszolta: Gazember lesz, aki elítéli.

Óriási izgalom keletkezett. Az esküdtetek felugrának helyeikről.

Elnök: Mit felel a védő ur?

Bródy dr.: Oly kicsinyes az ügy, hogy foglalkozni vele nem is érdemes. Csodálja, hogy a börtönőrök referálnak a védő bizalmas beszélgetéséről, amihez a védőnek joga van. Ilyen spicli-rendszerre a védelem nem rendezkedett be. Megtűrtém, hogy a börtönőr a hátam mögött álljon. Ezután óvatos leszek.

Elnök: Elhiszem, hogy védő ur nem használta az itt mondott kifejezést. De figyelmeztetem, hogy ilyen nyilatkozatokkal ne befolyásolja az esküdteteket.

Bródy dr.: Csodálkozom, hogy amiről a védő védenéével beszél, azt befolyásolásnak lehet jellemezni. Kijelenti, hogy a börtönőr hazudott.

Dr. Piller védő: Kéri, hogy e tárgyban hallgassák ki dr. Hajós orvost is.

Lengyel Zoltán védő: Védőtársaimmal ellenkező nézetem vagyok. Az egész ügy nem tartozik ide. A börtönőr az esetet a saját fejéből találta ki.

A börtönőr: Nem a saját fejemből. Lengyel Zoltán: Annál rosszabb. Semmiféle mundéros ember a védő beszélgetését ki nem hallgathatja. Már jó messze tartunk. Eddig levélesempészet, most spicli-liskedés. Tan a királyi ügyész ur fogadta fel? Ki kell kutatni a szerzőt. Az ilyen börtönőrt el kell csapni. De olyan ügyészeket is, akik az ilyen embert megtűrik.

Elnök befejezi a vitát s szólítja Muhr főpincért, akivel Jánosi a Park kávéházban találkozott.

Tanuvallomások.

Az első tanu Mór József, a Park-kávéház főpincére, aki azt mondja, hogy Vojthát és Jánosit kétszer látta Szabadkán. Együtt ott voltak a Park kávéházban és beszélgettek a sarokasztalnál. Határozottan emlékszik, hogy ez március hónapban történt és hogy a két ember nyole napon belül kétszer jelent meg a Park kávéházban.

Piller védő: Nem jelentkezett ön a 2000 koronás jutalomra, amelyet Dengléné kitűzött?

A tanu: Nem, de reflektálok rá, mert megérdemlem.

A tanut megesketik, bár a védők ellenzik ezt.

A következő tanu Pusztai Imre, szintén pincér. Ő is úgy tudja, hogy Jánosi és Vojtha kétszer voltak a Park kávéházban és pedig március 26-án.

Jánosi a szembesítéskor fenntartja azt, hogy Vojtha csak egyszer volt vele a kávéházban.

Vojtha kéri, engedjék, hogy beigazolja, hogy március 26-tól április 19-ig Budapesten volt.

Pusztay Imre tanu is kijelenti, hogy reflektál a 2000 koronás jutalomra.

A törvényszék ezt a tanut is megesketi. A harmadik tanu Kárpáthy Dezső, a kávéház tulajdonosa, aki azt mondja, hogy Vojthát még huszártiszt korából ismeri és emlékszik rá, hogy márciusban legalább három különböző napon ott volt a kávéházban, az egyik napon kétszer is. Azt is tudja, hogy akkoriban a Nemzeti kávéházban is látta, még pedig azzal az emberrel együtt, aki a Park-kávéházban volt.

Vojtha igazolni kívánja, hogy ő csak egyszer volt Szabadkán. Akkor volt ugyan a Nemzetiben, de egy szabadkai bankigazgatóval ült együtt.

A védők hivatkoznak arra, hogy a tanu vallomásai között ellentmondás van, mégis ezeket a tanukat megesketik.

Következő tanu Kiss Mátyás pincér, a ki látta Jánossyt és Vojthát március 20. és 29-ike között a palicsei uton. Jánossyval március hó végén vagy április hó elején a szabadkai vasuti vendéglőben beszélt is. Jánossy szólította őt meg.

Simon István vásárhelyi rendőr Hódmezővásárhelyen látta április 10. vagy 11-én Vojthát. Vojtha igazolni kívánja, hogy ezeken a napokon, a melyekre a rendőr hivatkozik, nem volt ott, hanem Budapesten kollokviumot tett a postástanfolyamon.

Az elnök ezután szünetet rendel el.

A többi tanu.

Mára vannak beidézve a legérdekesebb tanuk: Jarmaczky Sándor, Haverda Mariska férje, Haverda Mariska két volt szeretője, Mladeniczky Kálmán, a ki megszöktette urától és Rác gyógyszerész, a kivel később volt viszonya. Hogy mikor kerül azok kihallgatására a sor, még nem lehet tudni.

Délután az elnök újra megnyitotta a tárgyalást és az egyik esküdtet, aki soká váratott magára, kizárta a további tárgyalásból, helyére az egyik pótesküdtet rendelte be, ráadásul még a hanyag esküdtet meg is birságot. Ezután folytatták a tanukihallgatásokat.

Zódi Benedek koresmáros a komája volt Haverda Boldizsárnak. Tudja, hogy

Haverdáné gyűlölte Mariskát és ezt sohasem titkolta, ellenben az apja kedvelte leányát. Egyszer neki azt mondta Haverdáné:

— Itthon volt az a cafat lány. Képzeld, a kis fiát kitanította, hogy térdeljen le előttem és úgy kérjen, hogy bocsássak meg neki. Elkergettem gyerekestül a cafatot.

— Hogy volt szive ilyet tenni? — kérdezte a tanu.

— Nekem nincs szivem — felelte a szivtelen asszony.

Dengl Alajos, a megölt Haverdáné sógora: A felesége révén, akire Haverdáné a félvagyont hagyta, érdekelt. Kéri, oldják föl a vallomástétel alul, mert nem szeretne a felesége szöcsöve lenni. Elmondja, hogy Mariska erkölestelen életet élt és szüleit átkozta. Kijelenti, hogy ezt hallotta a sógorától, bizonyítani nem tudná. Mikor Mariska fiatal házas volt, irt neki is, hogy békítse ki a szüleivel, de ő nem felelt neki.

— Haverdáné nem említette neki, hogy Jánosi járt nála.

— Nem, pedig ha járt volna, bizonyára közölte volna velük.

Papp ügyész kéri a tanu meghitteltetését. Bródy Ernő dr. védő kijelenti, hogy a tanu anyagilag is érdekelt, a vádlottat gyűlöli, róla tudva valótlant állított, amit a többi tanuk fognak igazolni, éppen ezért kéri meghitteltetését. A bíróság a tanut megeskette.

Ugró Gyula upesti polgármester Jánosit pontos, jóra való tisztviselőnek ösmerte, később azonban elhanyagolta hivatalát, majd kijelentette, hogy el akarja venni Jarmatzky főjegyző elvált feleségét és ezért nem akar vele együtt szolgálni.

Rác Ernő upesti gyógyszerész lényegtelen vallomása után Mladanitzky Aladárt hallgatták ki, aki Mariska régebbi szeretője volt. Kéri, hogy Haverda Mariska magánügyeiről ne kérdezzék, az neki kellemetlen volna. A bíróság úgy határoz, hogy csak a perre vonatkozólag intéznek hozzá kérdést. Mindössze annyit vall, hogy Mariska többször mondta neki: nagy baj lenne reá, ha az anyja az apját tulélné.

Jarmatzky Aladár dr. upesti főjegyző, Mariska elvált férje, elmondja, hogy Haverda Boldizsárnál ügyvédjelölt volt és az öreg társul akarta fogadni, ha Mariskát elveszi, de aztán csak 800 forint fizetést akart neki adni. Erre ő megharagudott és ott hagyta. Tudja, hogy Haverdáné gyűlölte Mariskát, akiről az a véleménye, hogy csempészett gyermek. Tudja azt is, hogy Mariskát az apja ravatalától az anyja kergette el. Haverdának körülbelül 600.000 K vagyona volt, mégis csak 250.000 koronát vettek leltárba. Ez a vagyon csak szaporodott a fősvény özvegy keze alatt, mégis a halála után csak 142.000 korona vagyont vettek föl a leltárba. Megeketését mellőzte a bíróság.

Szalay József dr. hódmezővásárhelyi főkapitány a következő tanu Vojtha Antal vádlott tiltakozik kihallgatása ellen, mert neki ellensége, mert egyszer a lakásáról kidobta. A tanu eskü alatt vallja, hogy Vojtha kezelte a záróra ügyeket, hiányokat és szabálytalanságokat fedeztek fel nála, miért is el kellett hagyni szolgálatát. Tagadja, hogy őt Vojtha a lakásáról kidobta volna. Lengyel Zoltán védő ellenzi a tanu megeketését, de a bíróság megeketését rendelte el.

Az elnök erre a tárgyalás folytatását holnapra tűzte ki.

Mindenféle nyomtatványt olósón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

Legszebben mos és vasal Feuerstein Mór
„Első debreceni mosó intézete“ Piac-utca 63. Alapított 1888 évben.

SZÍNHÁZ.

Dollárkirálynő. Tegnap ismét a Dollárkirálynő került előadásra nagyon szegényes ház előtt. Maga az előadás annál kedélyesebb volt: a notabének csak úgy röpködtek a színpadon, ami kissé háziass jelleggel kölcsönözött a közepes sikerű színházi estnek.

Iglói diákok. Farkas Imre dr. poetikus darabját, az Iglói diákok-at a jövő vasárnap mutatja be a színtársulat. A darab a debreceni közönséget különösen érdekli, nem csupán az illusztris szerző iránt tanusított különös rokonszenv folytán, de magáért a darabért is. Az Iglói diákok meséje ugyan Igló városában játszik, de romantikájában a debreceni és kollégiumi diákéletre emlékeztető s hisszük, hogy a diszjók-alkotásokat méltányolni és megbecsülni tudó közönségünk sikerre fogja juttatni kedves irónk darabját, már t. i. annyiban, a mennyiben a közönséget illeti a sikerre juttatás joga. Színészeink szorgalmasan készülnek az előadásra s ambiciózus munkájukban kellemesen inspirálja őket a szerzőnek kitöltésbe helyezett jelenléte is a bemutatón.

A jövő hét műsora. A jövő hét műsorát a Buridán számara uralja, mellette még reprizekben lesz részünk. Kétszer kerül a jövő héten előadásra az Elvált asszony, egyszer a Nagymama s háromszor egymásután a Buridán számara. Jövő vasárnap délutánra a Kedélyes paraszt, estére pedig az Iglói diákok bemutatója van kitűzve előadásra.

Buridán számara. Flers és Caillavet pompás vígjátékából naponta folynak a próbák, Zilahy rendezése mellett. A darab szerdán kerül csak bemutatásra. A darab két főszerepét Zilahy és Báthory kreálják. Kitérő szerephez jut egy szolga szerepében Mártonffy is s egy kokott színész szerepében Hahnel.

Az idegesség áldozata.

Az öngyilkos esperes.

Borotvával elvágta a nyakát.

Szükszavü távirat jelentette tegnap a debreceni ref. püspöki hivatalnak, hogy Szikszay Zoltán máramaroszigeti ref. lelkész, a máramaros-ugocsi egyházmegye esperese Nagyszalontán hirtelen elhalt. Debrecenben, a hol ismerték a széptehetségű lelkészt, mindenki azt hitte, hogy szív, vagy agyszélhűdés következtében halt el.

Késő éjjel jelenti azonban nagyszalontai tudósítónk, hogy a boldogtalan lelkész nem természetes halállal mult ki, hanem maga végezte ki magát, még pedig borzalmas módon. Az öngyilkosság még 4-ikén, késő este történt.

Szikszay Zoltán 4-ikén, este érkezett Nagyszalontára bátyjához, Szikszay Lajoshoz, a ki ott ösmert ügyvéd. A vizontlátás alkalmával panaszkodott idegessége miatt, majd szobájába tért, a hol borotvával elvágta a nyaka ütőereit és fél órai kínlás után elvérzett. Hiába hoztak orvost hozzátartozói, nem lehetett

tett megmenteni a boldogtalan. Halála nagy részvétet keltett a tiszántuli egyházkerületben. Az öngyilkosság oka, gyógyíthatatlan idegbaj.

UJDONSÁGOK.

* Vasárnapi istentiszteletek. Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban prédikál Szarka Boldizsár segéd-lelkész, a Kistemplomban Földessy József segéd-lelkész, a Kossuth utcai templomban Boér Károly segéd-lelkész, az Ispotály templomban Bodnár Gábor segéd-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó kertben Kovács János hitoktató, a Homok kertben Boros Jenő segéd-lelkész; délelőtt 11 órakor a Kistemplomban Szele Miklós s. lelkész prédikál.

* Imre napja. A legjelesebb névünepnek egyike Imre napja, ami régi szokáshoz hiven köszöntéssel és poharozással jár. Tegnap délelőtt Simonfy Imre nyugalmazott polgármesternél tisztelegtek a tanács tagjai Kovács József polgármester vezetése alatt. Sokan köszöntötték Vecsey Imre főjegyzőt, Oláh Imre állami anyakönyvvezetőt, Hadházy Imre dohánygyári aligazgatót stb.

* Zenekedvelők Körének második nagyszabású hangversenye f. hó 11-én, csütörtökön este 8 órakor lesz a Bika-szálló disztermében. Fellép Heinemann Sándor, a világhírű balladaénekes, aki Schubert, Schumann, Brahms és Wolf remek dalait fogja énekelni, Tarnay Alajos zongorakiséréte mellett. Tagok a hangversenyt díjtalanul látogathatják, nem tagok Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében jegyezhetnek elő jegyeket. Üllőhely 4 és 5 K, állóhely 2 K. A részletes műsort lapunk holnapi számában közöljük.

* A Szent László dalegylet ma, szombaton este tartja házi estélyét a Dréher söresarnok tágas és fényesen világított téri kertjében és virágtermében. A mulatság iránt már is nagy az érdeklődés. Ez lesz részükről a szezon utolsó kötelező hangversenye. A pártoló tagok felhasználhatják igazoló jegyeiket. A estély minden ízében szórakoztatónak, élvezetesnek és gyönyörködtetőnek ígérkezik. A dalegylet jól elkészülve, a legjobb dalokból összeállított egyveleggel lepi meg a jelenlevőket. A meleg szívből fakadó nóták a legrövidebb idő alatt a szezon legkedveltebb és felkaroltabb nótái lesznek. Orosz Tamás III. éves hittanhallgató vig monológja csak vigszágot, jókedvet teremthet. Bájós leányok tánca csak gyönyörrel töltheti el a szemet és az érdeklődő lelkét. A zene iránt érdeklődők szintén megtalálják a kellemes szórakozást a hegedűduett (Semerin álma) édes dallamu, lágy hangjaiban, mely a legfinomabb zeneérzék is kielégítheti. A kik megjelennek, a legkellemesebben fognak szórakozni és bizonyára a hasadó hajnal pirkadása oszlatja szét a táncban kifáradt, de kedélyileg fellángoló megjelent közönséget.

* Póttartalékosok szemléje. A tartalékos és póttartalékos legénység szemlére jelentkezett 795 debreceni és 943 vidéki illetőségű katonára, összesen 1738. A város katonai ügyosztálya (város háza I. emelet, 17. ajtó) november 12-éig fogad el póttelentkezést. Aki ezt elmulasztja, kihágást követ el és szigorúan büntetik.

* Az első tea délután. Az Erzsébet egyesület harmadéva vezette be tea délutánjait, amelyekből a tél folyamán rendszerint három-négyet szokott rendezni. Ezeket a délutánokat az idén is megtartják. Kellemes, kedves szórakozási alkalom ez, amely vasárnap délutánra összehozza az uri közönséget s zene, párolgó tea mellett szórakoznak pár órán keresztül. Az idén nov. 21-én délután öt órakor, a Royal termében lesz az első tea délután, melyre az egyesület választmányából nagy csoport urasszony vállalkozott a háziasszonyi tisztre. A tea délutánon a belépő-jegy egy csésze tea, hozzá süteménnyel együtt 1 korona.

* Bagossyt visszahozták. A Debreceni Újság annak idején részletesen megírta Bagossy Ferencnek, a sikkasztó postatisztnak szökését a kir. ügyészség fogházából. Bagossy szökése után Kolozsvárt szerencsétlenné vendégszereplésével. Itt egy ügyvéd biciklijét lopta el, amiért a kolozsvári járásbíró egy havi fogházra ítélte. Bagossy most leülte kolozsvári fogházbüntetését s tegnap két szuronyos csendőr kíséretében, megvasalva érkezett Bagossy Debrecenbe, hogy ismét elfoglalja celláját az ügyészség fogházában. Ezuttal azonban gondoskodás történt arra nézve, hogy Bagossy szökését meg ne ismételhessen.

* Eltörte a lábát. Egy öreg újsághordót tegnap hajnalban végtelen szerencsétlenség ért. Lobermayer Mihály, 70 éves ember, a „D. F. U.” kihordója tegnap kora hajnalban, a szokott időben bement a lapnyomdájába az újságért. Újságot vett magához s mikor a sötétben elindult, a kapu alatt megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy jobb lábát a felső szárban eltörte. A szerencsétlenül járt öreg embert a mentők beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Ápolása több hetes igénybe s tekintve a szerencsétlenül járt agg korát, valószínű, hogy életének hátralevő részére nyomorék lesz az öreg Lobermayer.

* Egy gyógyíthatatlan beteg kálváriája. Kiss Sándor karcagi illetőségű öreg embert gyógyíthatatlan betegség gyöttri. Apró férges fogyasztják a testét, úgy hogy ajka valósággal hiányzik s állkapcsa, mint egy halálfejé, mered ki meztelen szájából. A szerencsétlen ember Debrecenben sanyalódik s tegnap reggel jelentkezett a közkórházban felvételre. Itt azonban mint gyógyíthatatlan beteget elutasították s tanács és istápolás nélkül ultra bocsátották. A szegény világcsufja tovább botorkált. Eljutott az István gőzmalom közelébe, ahol egy üres telken elhagyta az ereje s összeesett. Itt szedték fel a mentők, akik beszállították a rendőrségre. A rendőrség illetőségi helyére, Karcagra fogja szállítani a szerencsétlen embert, ahol a városnak kell majd gondoskodni elhelyezéséről.

* Utóállítás. A havi, rendes utóállítás tegnap délelőtt 9 apa közül 3 keresetképtelennek, 3 hadköteles közül 2 katonai szolgálatra alkalmatlannak találtatott, a harmadikat pedig a kórházba utalták megfigyelés végett.

Házlebontás miatt az összes ratáron levő

posztó és gyapjuszövetek Weisz Adolf

gyári áron alul lesznek kiárusítva DEBRECZEN, Kossuth-u. 1.

* **Tolvaj a padláson.** Kostyu György, egy oláh munkás, október 31-én éjjel belopódzott Balázs István vasúti raktári munkás Késes utcai udvarába, felment a padlásra s onnan mintegy 50 korona értékű fehérneműt akart elvinni; de Balázs tetten érte s mest feljente a rendőrségen. A rendőrség a tolvaj ellen megindította az eljárást.

* **Megnyílik az orfeum.** Az Irmái Béla színházi titkár vezetése alatt álló orfeum ma este nyílik meg a Royal szálloda s célra átalakított nagytermében.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Nyulás István ref. 19 hónapos, Szöllősi Gyula róm. kath. 2 hónapos, Sarkadi Mária ref. 3 hónapos, Freiber Károly r. kath. 2 hónapos, Rózsa Imre ref. 50 éves, Busi Sándor ref. 21 éves, Molnár Dániel ref. 41 éves, Varga József ref. 59 éves.

* **Az alsószabolcsi közgyűlése.** Az alsószabolcsi-tiszai ármentesítő társulat ma délelőtt 9 órakor tartja igazgatósági, 11 órakor pedig közgyűlést a városháza nagytermében.

* **A postakerti szerencsétlenség áldozata.** Rózsa Imrét, a postakerti szerencsétlenség áldozatát tegnap délután boncolták fel a köz-kórházban Horváth dr. törvényszéki orvos és Tóby István dr. vizsgálóbíró jelenlétében. Temetése ma lesz. A másik két sebesült állapotában némi javulás állott be.

* **Tiszti utószemle.** A honvédségnél a tiszti utószemlét november 15-ére, a hadapródok és zászlósok utószemlését pedig november 17-ére tűzték ki.

* **Talált csizma.** A mentők tegnap az utcán egy pár új csizmát találtak. Az igazolt tulajdonosa átveheti a tűzörségen.

* **Valódi angol és sollingeni acélzsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek a legolcsóbbak** Mentze Henrik áruházában, Kossuth utca 4. szám.

* **Szörme-kabátokat** készít és átalakít izlésesen Györfly női-szabó.

* **A Néptakarékpénztár, mint szövetkezet, Piac utca 75. szám alatt,** heti biztosítással kapcsolatos hosszú lejáratú kölcsönöket nyújt.

* **Czukorkák, csokoládé-desszertek és legfinomabb teasütemények** legolcsóbban szerezhetők be: Első Debreceni Gőzcsukorkagyár r. t. városi üzletében, Főtér, Tisza-pal.

* **Megnyílt Burg Izsó fényképészeti műterme,** Kossuth utca 24. sz. 6 drb. lev. lap 1 frt 20 kr., 6 drb. Mignou-kép 1 frt 50 kr. Tanuló fizetéssel felvétetik.

* **A tisztelt hölgy közönség** nagybecsű figyelmébe ajánlom Darabos utca 28. sz. a. levő női ruha készítő műtermemet, ahol elvállalom a legmagasabb igényeket is kielégítő női ruhák készítését, szolid árak mellett. Várady József, női szabó.

* **Remek szörme boák** rém olcsón kaphatók Vidánál.

* **Dr. Bóza Ignác** karlsbadi fürdőorvos, mint az emésztőszervek, hólyag, vese és nemi betegségek szakorvosa, rendel Hatvan utca 28. sz. alatt.

* **Aki karácsonyra** szép meglepetést akar szerezni, rendeljen Antalfy Ferencnél iparművészeti tárgyakat.

* **Fésűk, fésülködő készletek, toilet és kézi tükrök, hajtűk, fejdíszek és osattok** legnagyobb választékban Mentze Henrik áruházában kaphatók.

* **1910. évre szóló naptár** esinos kiállításban 30 fillérért kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy az elárúsítóknál.

* **Képes levelezőlap** újdonságok legnagyobb választékban Thaisz Arthur papírmanu áruházában.

* **Legolcsóbb árban és óriási választékban** kapható blous, gyermekruha, keztyű, harisnya, trikó: Zavatzky Leonál, Bikával szemben.

* **Női modell kalapok** érkeztek Aszmann Ferenc úri divat üzletébe, Városházzal szemben.

FŐVÁROSI BAZÁR Simonffy-utca 1.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, nov. 5. A kormány tagjai ma délután folytatták a minisztertanácsot, amelyen behatóan megvitatták a parlamenti és a politikai helyzetet. A minisztertanácsban — hivatalos híradás szerint — némi megállapodásra jutottak. Megállapítottak bizonyos körülményeket, amelyekre nézve sikerült a megállapodás, más körülményekre azonban nincs megoldás. A kabinet tagjai fölkerítették Wekerlét, hogy ezen újabb előterjesztésekkel utazzon Bécsbe és adja elő azokat az uralkodónak. Wekerle holnap vagy hetfőn Bécsbe utazik. A politikai helyzetben eddig nincs változás.

Rablógyilkosság.

Budapest, nov. 5. Rétságán borzalmas rablógyilkosság történt. Hefler Sarolta szatócsnőhöz az este ismeretlen fiatal ember állított be, a szerencsétlent torkon ragadta és megfojtotta. A vadállati kegyetlenségű ember a megfojtott nőnek kilógó nyelvét tövestől kitepte, majd az üzletet kirabolta. Késő éjjel jelentik Vácról, hogy ott a gyilkost elfogták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Áthelyezés.** Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Borus Ferenc hajduböszörményi kir. járásbírói irnokot a hajdunánási kir. járásbíróshoz helyezte át.

§ **Hamis tanúk.** A kir. törvényszék tegnap Hoffmann József táblabíró elnöklésével főtárgyalásokat tartott. Ez alkalommal itélkezett a kir. törvényszék Hajdu Imre és neje Győri Katalin püspökladányi lakosok felett, akik ez év április havában a püspökladányi bíróság előtt hamisan esküdtek. A törvényszék tegnap 14—14 napi fogházra és 10—10 korona pénzbírság lefizetésére ítélte a hamis tanukat.

Apró hirdetések.

HOMOKKERTI borek 30—38 kr. literje. Cso-konai 13. 4854

VARRÓNÓ házhoz ajánkozik szives megkeresések Csapó-u. 28 alá kéretnek. 4858

Homoki fajborokat

azonnali vagy későbbi szállításra kisebb nagyobb mennyiségekben ajánl a

Forgalmi Bank r.-t. áruosztály

Debrecen. 1894

Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők áruháza

Debrecen, Piac-utca

a főpostával szemben.

Őszi és Téli újdonságok remek választékban.

Legújabb costumök
Női felöltő Modellek
Utazó angol Raglanok
Szörme kabátok és bundák
Plüsch és bársony kabátok
Intézeti leány felöltők
Gyermek gallérok és kabátok
Színházi és Estélyi köpenyek
Angol aljak, pongyolák
Princesruhák
Selyem, csipke és Tüllbluzok
Angol és posztó bluzok
Karmantyuk és Boák

Árjegyzék.

Préselt Plüsch kabát	—	frt. 8.—
Színes angol kelme felöltő	frt. 5.—	
Gyermek gallér csuklyák	frt. 2.50	
Angol alj, színes	—	frt. 3.—
Gyermek köpeny, téli	—	frt. 4.—
Csipke blous, bélelve	—	frt. 5.—
Fekete boá	—	frt. 2.50
Fekete karmantyú (Muff)	—	frt. 2.—

Szolid olcsó árak

Külön mérték osztály. Előzékeny pontos kiszolgálás.

Házlebontás miatt Végeladás van Glück Ede cipő üzletében

Plac- és Kossuth-utca sark a Kistemplommal szemben.
A végeladás kezdete naponta reggel 8-12-ig.
délután 2-7-ig.

1725

Eladó házhelyek.

A vámospécsi ut mellett fekvő Menyhárt Sára-féle föld, mely jelenleg Dihen János tulajdonát képezi s házhelyeknek vagy szőlőnek kiválóan alkalmas 300 négyszögöles parcellákban kedvező részletfizetési feltételek mellett eladó négyszögölként 1 kor. 20 fillértől 1 kor. 60 fillérig. Venni szándékozók értekezhetnek: 1909

Dr. Jóth János ügyvédi irodájában,
Batthyányi-utca 13 szám alatt.

Főraktár: Mauthner A. Piac és Szentanna-utca sark, Grósz Nagy F. Muraközy L. gyógyszerészek, Központi drogueria; valamint az összes nagyobb fűszerkereskedésekben. 1662

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban jóállással adatnak el!!!

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!!

„Adler“

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegye.

KELEKEK!!!

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító-gépekhez!!!

Copying Office! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen, Arany János-utca 2. szám.
Bejárat a II-ik kapun. 1213

Melasz (Szirup)

Hizlaldák részére.

Kapható kisebb és nagyobb mennyiségben

kgként 12 fillérért

Neumann Nándor vegyészeti gyár

Hatvan-u. 8. 1800 Telefon 205.

Nagy Lajos Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13. sz.

Haszonbérbe adó birtok!

Kitűnő buzatermő fekete föld.

Igen jutányos bérlet.

340 kat. hold, évi haszonbérleti díj katasztrális holdanként 86 korona és a bérlet tartozik az évi adót, amely évenként 1300 korona.

A gazdaságon három szobás lakosztály van, továbbá 6 cselédlakás, istálló 20 ökörre és külön istálló 4 lóra, magtár 1000 mm. terményre, gulya akol 200 darab marhára, göré, sertés öl 50 darab sertésre.

Bővebb felvilágosítás nyújt komoly érdeklődők részére és a foglalt felveszi az Iroda. 1878

Eredeti
Prágai SONKA
Deutsch Lajosnál
Fűszerkereskedő
Piac-utca 38.

Minden faj szövet, ospi ke és aplikált

Függönyök és Stórok

valamint ajtó és ablakra való Függönyök, aplikált és himzett posztó, plüs és selyem asztal- és ágyszerítők. Legszebb téli áruk: jó mosó barchentek, flanellek, félposztók, továbbá paplanok, flanel-takarók, szoba- és lépokrócok, valódi Jaeger alsó ruhák, harisnyák, barchent-, posztó- és selyem alsószoknyák, bugyogók.

Kardos László

vászon- és menyasszonyi kolongye üzletében.

DEBRECEN, Kossuth u. 9. sz.

Határozott ár!
Alapított 1831.

A „Polgári Takarékszövetkezet“ XIV-ik évtársulata megalakult.

Az igazgatóság határozata értelmében az új évtársulatba belépő tagok már igényt tarthatnak kölcsönökre, anélkül, hogy a folyó év elmúlt heteinek betétei levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztásai illetékekkel terheltetnek.

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve, chequek útján teljesíthetik.

A XIV-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések az intézet hivatalos helyiségében

Piac-utca 53. sz. alatt

teljesíthetők.

Kelt Debrecen, 1907. évi október hó 16-án.

„Polgári Takarékszövetkezet Debrecenben“

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, elnök.

1860

Dr. Freund Jenő,
ig. jegyző, jogtanácsos.

Katz Jakab,
alelnök, ügyvezető igazgató.

Weszprémy Zoltán,
Hajdúvármegye és Debrecen város
főispánja, alelnök.

32.

gyi

E

áruháza

ic-utca

emben.

téli

gok

ékban.

ök
lek

lanok

bundák

kabátok

öltők

ryolák

1187

bluzok

Boák

k.

frt. 8-

frt. 5-

frt. 2-50

frt. 3-

frt. 4-

frt. 5-

frt. 2-50

frt. 2-

arak

os kiszolgálás.

Apróhirdetések. LEVELEZÉS.

Csinos fiatal ember megismerkedni óhajt szép leány vagy özv. asszonnyal kit pártfogolna. Leveleket a kiadóba Csinos 1150 jellege alatt. 4849

AJÁNLAT.

FÉNYKÉPESZETI szaküzlet Lóbi Gyula és Tarsa látszerész, Debrecen, Piac-utca 63. 4700

MINDEN modern kényelemmel felszerelt 5 szobás magas földszinti urlakás, áthelyezés miatt 1910 február 1-ére kiadó, Péterfia-utca 42 szám alatt. 4812

PARAGÓ-u. 1 szám egy kerékgyártó műhely azonnal kiadó. 4793

28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 4788

PRINCESS és directoir fagonhoz a legjobb szabású miederek olcsó árban Benyáts Emilnél kaphatók. 4789

"Katalin" szőlőtelep. Sajáttermésű borok korlátolt kimérése — kis mennyiségben, hordóból csapolva, nyílt edényben való eladása Rakóczi-n. 7. sz. alatt. Literje 64 fillértől 80 fillérig. 4774

Pénzt olcsó kamat mellett kapható Hartstein banküzlete által. Debrecen, Piac-utca 72. 4121

PÖRKÖLT kávé különlegességek villany üzemi kávépörköltje a kirakatban, Félégyházy Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok. 4680

Csinos megjelenésű intelligens fiatalember irodába gyakornoknak ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban. 4345

Szerény női leány, kinek jó írása van és a német nyelvet szóban és írásban bírja, irodába felvétetik. Írásbeli ajánlatok a kiadóba adandók át. 4256

TÉLI női, férfi és gyermek harisnyák, kesztyvek, alsó trikó ruhák leszállított áron Márton Gyula üzletében Piac-u. 9. Ujharisnyák kötése és fejelése elfogadottnak. 4247

GÖZÉRŐVEL pörkölt, naponta friss kitűnő zamatu kávé kapható 2 kor. 40 fillértől feljebb, Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében Városház-utca 2. 4167

SZEGEDI rózsza és édes nemes paprika nagyraktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében Városház u. 2. Rózsza-u. 2. 3289

HAVI és heti részletre kapható egyszerű és modern butorok, fiú és leány, férfi és női ruhák, fehérneműk, madracok, paplanok, vaságyságok legolcsóbban. Kaizer cégnél. Hatvan-u. 2. 3431

A „Friss Újság” tartalmas naptára már megjelent és 30 fillérért kapható a lapárosoknál.

MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepék, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrásznál Hatvan utca 2. Kihullott hajat veszek. 3952

HIRES jósnő jött most Szalacsról, lakik Kar-u. 3 szám. 4831

MÓSAST vasalást háznál és házonkívül vállalkozók. Hatvan-utca 55. 4832

EGY 6 és egy 4 éves fiúgyermeket örökbe adnék. Hatvan-utca 55. 4833

BUTOROZOTT szoba két személyre esetleg teljes ellátással kiadó, Hatvan-utca 55. 4843

EGY Zongora bérbe adó, Kétmalom-utca 7. 4848

VARRÓNÓ elvállalja legdivatosabb ruhák elkészítését Arany János-u. 35. 4843

Modern udvari lakás május 1-re kiadó. All 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és egyéb mellékiségekből, villany világítási felszerelés. Ertekezni házmesterrel Hunyadi-u 24. 4845

BUTOROZOTT szoba villanyvilágítással kiadó, József kir. herceg-utca 17, Keresztépület. 4855

KERESLET.

TEHÉNTRÁGYÁT keresek. — Kontsek Géza Kossuth-utca. 4820

INTELLIGENS leány, ki a gépírásban teljesen jártas, alkalmazást keres. Cim a kiadóba. 4804

AZONNALRA kerestetik egy 3 szobás modern lakás, a pavillon laktanya közelében. Jelentkezhetni Nyomatató-utca 2. 4790

NÉMET bonne (Bresslani) keres állást helyben vagy vidéken, azonnali belépésre. Tudakozódhatni Turai Farkas irodájában, Debrecen, Miklós-u. 8. 4838

SZOBALÉÁNY jó bizonyítvánnyal kerestetik Dr. Láng Sándor szanatóriumában Kossuth-u 39. jelentkezni délelőtt 8—11-ig. 4837

En 26 éves géplakatos és lokomobil gőzgépről 4 éve vizsgázott gépész vagyok, állást keresek azonnali vagy későbbi belépésre, elvállalok nagyobb gépeknél gépapolást, vagy fűtői állást, vagy kisebb üzemeknél, mely vizsgámhoz hasonló gépészti állást, ajánlatom elfogadónak röktön küldöm az eddigi ismeretelő szolgálati és vizsgálati bizonyítványom, vagy személyesen megyek el. Ajánlkozom bárhova vidékre vagy helyben. Érdeklődőtől levelet kérek a kiadóba Szabics Péter névre. 4826

ÜGYES varró lányok felvétetnek Piac-utca 87. 4854

Jó karban lévő használt kerékpárt megvételre keresek. Cim a kiadóba. 4846

Egy szoba előszoba a Piacon irodahelyiségnek nov 1-re bérbe kerestetik. Cim a kiadóban sziveskedni leadni. 4850

33 éves gépész vagyok az összes fekvő vezérműről vizsgáim meg vannak állást elfogadnam helyben vagy vidéken. Cimem gépész főposta restante. 4847

TANULÓ leányok fizetéssel felvétetnek Goldstein Karolin Piac-utca. 4842

ELADÁS.

200 kat. hold debreceni tanyai birtok jó fekete szántóföld eladó, Hartstein banküzlete által, Piac-utca 72. 4823

EGY ház a Nagy József telepen eladó, vagy két külön egy szobás lakás kiadó. Ertekezhetni Csapó-utca 23. 4815

Jó forgalmu fodrász üzlet más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóba. 4773

ELADÓ csinos ujház közel a főtérhez, Cim a kiadóban. 4763

FÜSZER, vasalványok pultok kétszáz fiókkal olcsón eladó, Ertekezni, Fegyveres András Hajduböszörmény. 4809

HOMOKI fajboraimat, kiváló jó minőségűek, tavalyi termés, hordószámra eladom Dr. Weisz Bernát ügyvéd Sziv-utca 15. 4235

KÖZÉPNAGYSÁGU Werthelm szekrény jutányosan eladó. Ertekezhetni Miklós-utca 12. szám alatt. 4179

UJFÖLDÖN 8 holdas és 10 holdas tanya jókarban lévő épületekkel eladó. Ertekezhetni Dr. Tóth János ügyvédnél, Bathyányi 13. 4840

NAGYOBB mennyiségű trágya eladó. Lapath, Ujkert 13. 4830

KIS VASKONYHA függőlámpák női téli felöltők eladók, Miklós-utca 41. 4829

ÉRTVÉS-utca 21. számú ház eladó. Ertekezhetni Bathyányi 13. ügyvédi irodában. 4839

ÖT drb jó karban lévő ócska lakos ablak 180/90 spalettás olcsó árért meglehet szerezni, új épületre is be lehet használni, Kut-u. 10. Ugyanott menyasszonyi butorokat készen lehet kapni. 4835

KÉT hold földről levágott csutka, csuhajjal együtt és egy boglya széna 5 m.-mságu eladó. Megtudható Kut-u. 10. 4836

ELADÓ ócska kut szivattyu, 7 méter csóval, Hatvan utca 28. 4848

UJONNAN épült modern ház a főtca közelében eladó. Ertekezni a kiadóban 4851

HOMOKKERT elsőjárás 86 sz. szőlő, lakóházzal eladó. 4852

ÜZLETHELYISÉG kávémérésre vagy nagyobb műhelynek alkalmas Csapó-utcán kiadó. Varrógép új olcsón eladó. 4942

Szecessziós inga, Salon álló és ébrosztó, valamint fém, ezüst és arany

női, férfi zsebórák

nagyválasztékban legolcsóbb árban 1901 Kurián Gyula műorásnál Debrecen Piac-utca 42. szám. Javítások legjobban és legolcsóbban jótállással.

Uj pék üzlet! CZABÁN MÁRTON

Debrecen, Csapó-utca 73. sz.
Saját készítményű kétszersültek, tea, kávé sütemények, házikenyérsütődéje

66° **66°**

tüzelő anyag megtakarítás érhető el a

RAPID

használatá után. Bizottságilag kipróbálva, több elismerő oklevél. Magyar találmány magyar gyártmány. **Kapható:**

minden kályha kereskedésben.

Telefon 647. 1666 Telefon 647.

Kiadó lakások.

A debreceni kölcsönös segélyző egyesület új épületében

1910. május hó 1-ére
az I. emeleten (Kossuth-utca és a Színház sarka)

5 esetleg 6 szobás modern felszerelésű lakás megfelelő mellékkeliségekkel kiadó. Ugyanott május 1-ére több ütlehelyiség is kiadó a Sas-utcában. 1910. augusztus 1-re több lakás kiadó. 1905

Az eddigi munkálatomért diszoklevéllel vagyok kitüntelve a magyar kir. szabad. hivatal által.

Lakásoknak és butoroknak **poloskától** és molytól tisztítását saját találmányu szabadalmazott gőzgépével és szerével **felelősség mellett** minden rongálás nélkül elvállal, szőnyegek és angórák gyors pucolását és fejrissítését eszközölöm.

Varga Gábor,

volt posta és táv. szolga

Zöldfa-utca 10. sz. (Saját ház).

Naponta friss

Békési házikenyér

kapható

Félegyházi János

fűszernagykereskedő ur üzletében megrendelésre pontosan házhoz szállítva.

Telefon szám 331. 1897